

עפ"א 8330/09/15 - אסף בינדר נגד עיריית תל אביב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 8330-09-15 בינדר נ' עיריית תל אביב

בפני מערער	כבוד השופט ירון לוי
נגד משיבה	
אסף בינדר באמצעות ב"כ עוה"ד רחל תורן ו/או אריאל סלטו	
עיריית תל אביב באמצעות עוה"ד אתי לוי, השירות המשפטי של עיריית תל אביב יפו - המחלקה הפלילית	

פסק דין

הערעור

1. ערעור על פסק דינו של בית משפט לעניינים מקומיים בתל אביב יפו (כב' השופט מ. בן חיים), מיום 30.6.2015, לפיו הורשע המערער בעבירה של חניה אסורה בניגוד לסעיפים 4(ב) ו-6(ב)(1) לחוק עזר לתל-אביב-יפו (העמדת רכב וחנייתו), תשמ"ד-1983 (להלן: "**חוק העזר**"), בכך שהחנה את רכבו ברחוב הגולן בתל אביב (להלן: "**הרחוב**"), מאחורי מספר 130, "**בניגוד להוראות תמרור המתיר חניה לכלי רכבי מסוימים, ובשעות מסוימות, כפי שפורט בו (חניה מועדפת)**". המדובר בתמרור מספר 433, לפיו אסורה עצירה או חניה של רכב בדרך שבה הוצב התמרור, פרט לרכב הנושא תו חניה אזורי מתאים (להלן: "**תמרור חניה מועדפת**").

2. הערעור מכון כלפי הכרעת הדין בלבד. המערער לא חלק על עצם החניית הרכב במקום, ועל קיומם של התמרורים. הערעור מתמקד בשאלת תוקפם החוקי של התמרורים ברחוב.

העובדות

3. העובדות הרלוונטיות להכרעה בערעור אינן שנויות במחלוקת, ואלה הן:
- א. בכניסה לרחוב, משני צדיו, מוצבים תמרורים המתירים את החניה ברחוב רק לבעלי תו חניה אזורי. המערער הבחין בתמרורים אלה עת נכנס לרחוב.
 - ב. המערער, אינו בעל תו חניה אזורי מתאים.
 - ג. בפועל, מדובר ברחוב שהוא "ללא מוצא". דהיינו, הכניסה היחידה לרחוב היא במקום בו מוצבים

עמוד 1

התמרורים. אין במקום תמרור המציין עובדה זו.

ד. כיוון התנועה ברחוב לא הוגבל באמצעות תמרור לכיוון מסוים.

ה. בשלב מסוים, לאחר כניסתו לרחוב, וטרם הגיע לקצהו, ביצע המערער פניית פרסה, והחנה את רכבו בצד הנגדי של הרחוב (בצד שמאל של כיוון הכניסה לרחוב), שבכיוונו מצוי גב התמרור, ולא חזיתו.

טענות המערער

4. טענתו העיקרית של המערער היא כי משלא הוצב במקום תמרור, לפיו מדובר ב"דרך ללא מוצא", ובהעדר תמרור המגביל את כיוון התנועה, מדובר בדרך דו-סטריט, ולפיכך הוראות התמרורים אינן חלות על רכב המגיע בכיוון נסיעתו, לאחר שביצע את פניית הפרסה. זאת, לאור העיקרון, שהוראות התמרור חלות רק בכיוון נסיעת הרכב, ולא על מי שהגיע מהכיוון ההפוך. על פי הטענה, כיוון שלאחר פניית הפרסה, לא הוצב כל תמרור האוסר את החניה, בכיוון נסיעת המערער, לא עבר המערער את העבירה המיוחסת לו.

ב"כ המערער, הסביר כי התוקף הנורמטיבי של העיקרון בדבר תחולת התמרור רק בכיוון נסיעת הרכב, הקבוע ב"תקנות והנחיות להצבת תמרורים" (מהדורת 2014, עמ' 89) מעוגן בהוראת תקנה 4(ה) להודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים), תשע"א-2010 (להלן: "לוח תמרורים").

לטענת המערער, אילו הציבה המשיבה תמרור לפיו מדובר ב"רחוב ללא מוצא", הרי שאז תמרור חניה מועדפת היה חל גם במקום בו החנה את רכבו. משלא הוצב תמרור "רחוב ללא מוצא", עומדת למערער הגנה מכוח תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנת התעבורה") לפיה עומדת לנאשם הגנה טובה אם יוכיח שהתמרור הוצב, סומן או נקבע, שלא דין.

עוד טען המערער כי שגה בית משפט קמא בדחותו טענתו בדבר תחולת הסייג של "טעות במצב דברים" הקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). על פי הטענה, טעות המערער, כי מדובר ברחוב דו-סטריט, כנה וסבירה, ולפיכך הוראות תמרור חניה מועדפת, לא חלות עליו.

הכרעת הדין

5. בית משפט קמא דחה טענות המערער, והחליט להרשיעו. נקבע כי תמרור חניה מועדפת הוא חלק מתמרורי הוריה, המחייבים את הנוהג ברכב, ללא שיקול דעת. משהבחין המערער בתמרורים משני צדי הרחוב, והפנים שמדובר בדרך דו-סטריט, יש להחזיקו כמי שהיה מודע להגבלת החניה, שקיימת ברחוב בשני צדיו. לדעת בית משפט קמא, אין נפקות לטענת המערער לפיה משלא הוצב בכניסה לרחוב שלט "דרך ללא מוצא", שכן אף אם תתקבל גרסתו, הרי שבעצם מודעותו לתמרורי הגבלת החניה בשני צדי הרחוב, ולהיותו דו-סטריט, די בכך כדי להרשיעו. עוד קבע בית משפט קמא, כי טענת המערער, כי ככלל בל יעבור על התמרור להיות מוצב בכיוון הנסיעה, אינה מדויקת, ואין לה תימוכין בהנחיות המופיעות בלוח התמרורים. בית משפט קמא קבע כי "דווקא בדרך ללא מוצא שמעצם הגדרתה קיימת לה כניסה ויציאה אחת, מן הנמנע שהתמרור יהיה מוצב מול שני כיווני הנסיעה".

על יסוד קביעותיו אלה, הגיע בית משפט קמא למסקנה כי העדר שילוט "דרך ללא מוצא", אינו הופך את התמרורים למוטעים או מטעים, והרשיע את המערער.

דין

6. לאחר שבחנתי את הכרעת הדין, ואת טיעוני ב"כ הצדדים, סבורני כי דין הערעור להידחות. להלן יפורטו טעמי.

התמרו

7. בשני צדי הכניסה לרחוב, בכיוון נסיעת המערער, מוצב התמרו:

התמרו, מספרו 433 בלוח התמרורים, וזו הוראתו: **"אסורה כל עצירה וחניה של רכב בדרך בצד שבו הוצב התמרו, אלא אם דרוש הדבר למילוי הוראות כל דין"**, ותחולתו: **"עד לצומת הקרוב או עד לתמרו 432, 434, 437, 626, 627, 817"**.

מתחת לכל אחד משני תמרורים אלה, מוצב שלט המסייג את איסור החניה במקום, **"פרט לרכב הנושא תו חניה מספר 10"**.

אין חולק שרכב המערער אינו נושא את תו החניה הנדרש.

מיקום הצבת התמרו

8. בסעיף 4 ללוח התמרורים, שכותרתו **"אופן הצבת התמרו ומידותיו"** מפורט אופן הצבת התמרו בדרך, לצד מספר התמרו. תמרו מספר 433, הרלוונטי לענייננו, מצוי בקטגוריה המפורטת בסעיף 4(ג), ולגבי נקבע כי: **"...יוצב מצדו הימני של הכביש או מצדו השמאלי של הכביש או משני צדי הכביש או מעל התיבים או מעל הרמזור או על גבי מכשול, בהתאם לתנאי הדרך"**.

הוראת התמרו

9. על פי לשון הוראת התמרו 433, איסור החניה גורף, וחל על צד הדרך שבה הוצב התמרו. אין בלשון התמרו כל מגבלה או סייג, המתייחסים לכיוון נסיעת הרכב. תחולת התמרו מסתיימת בצומת הקרוב, או באיזה מהתמרורים שמספרם קבוע בלוח התמרורים.

לא הונחה בפני בית משפט קמא תשתית ראיתית ממנה עולה כי ברחוב הוצב איזה מתמרורים אלה. לפיכך, הגבלת התמרו בבירור אינה מסתיימת בחלק הכביש שבו החליט המערער לבצע פניית פרסה.

10. אין בידי לקבל את טענת המערער בדבר מעמד העל, כביכול, שיש ליתן לעיקרון השני, המפורט ב"תקנות והנחיות להצבת תמרורים", כי הוראת תמרו חלה בכיוון נסיעת הרכב בלבד, וכי מדובר בעיקרון מוחלט, החל על כל תמרו באשר הוא.

ראשית, להשקפתי, כל תמרו יש לפרש בהתאם למכלול הנסיבות הרלוונטיות, ובין היתר, הוראת התמרו, תכליתו, מיקומו וכיו"ב.

שנית, העקרונות הקבועים ב"תקנות והנחיות להצבת תמרורים" כשם כן הם, והם מתייחסים לאופן הצבת תמרורים בלבד. לשאלת בית המשפט, בדבר תוקפן הנורמטיבי של "תקנות והנחיות להצבת תמרורים" הפנה ב"כ המערער לסעיף 4(ה) ללוח התמרורים.

שלישית, אף בלשון סעיף 4(ה) ללוח התמרורים, אין כדי להקנות ל"תקנות והנחיות להצבת תמרורים" - וממילא, לעיקרון בדבר תחולת התמרור רק בכיוון נסיעת הרכב - את התוקף הנורמטיבי המחייב הנטען ע"י המערער. סעיף 4(ה) קובע מפורשות, כי בכפוף לאמור בו, **"אופן הצבתם של התמרורים, מיקומם ומידותיהם, יהיו כמפורט בהנחיות להצבת תמרורים..."**.

הנה כי כן, אף עיקרון זה מתייחס לאופן הצבת התמרור, מיקומו ומידותיו, ולא להיקף תחולתו.

רביעית, ב"תקנות והנחיות להצבת תמרורים" - בנוסף לעיקרון השני, בדבר תחולת התמרור על כלי רכב הבא מכיוון שאליו הופנה התמרור - מפורטים עקרונות נוספים שעליהם מתבסס כוחו של תמרור, וכן מבנים עקרוניים שונים של תחולת תמרורים ותוקפם. בין היתר, מפורט מבנה מספר 2, הכולל שישה תת-מבנים, לפיו תחולת תמרור ממקום הצבתו עד נקודה מסוימת. תת-המבנה הרלוונטי לענייננו, הוא מבנה מספר 2(א) **"תמרורים אנכיים"**, שהמסר שלהם תקף ממקום הצבתם ועד לצומת הקרוב (מהדורת 2014, בעמוד 90).

תמרורי חניה מועדפת, בענייננו, הוצבו כנדרש בתקנות והנחיות להצבת תמרורים.

11. מהטעמים המפורטים, אני דוחה טענת המערער כי בהעדר תמרור "רחוב ללא מוצא", יש כדי להקים למערער הגנה מכוח תקנה 22(א) לתקנות התעבורה. המערער לא עמד בנטל להוכיח שתמרורי חניה מועדפת הוצבו, סומנו או נקבעו שלא כדיון.

12. בהידרשו לדין החל בסיטואציה עובדתית דומה, קבע בית המשפט העליון, כי **"חזקה על רשות התמרור כי היא מציבה תמרור בצד השמאלי רק ברחוב חד-סטרי או כשהכניסה לתוכו היא רק מכיוון אחד"** ע"פ 453/80 הלל נ' מדינת ישראל (7.12.80)(להלן: **"פרשת בד"**).

משמעות חזקה זו היא שמרגע שהוצב תמרור חניה מועדפת בצד שמאל של הרחוב - שאין חולק שהמערער הבחין בו - היה על המערער להניח שמדובר ברחוב חד-סטרי, או שהכניסה לתוכו היא רק מכיוון אחד. מכיוון שהמערער העיד שהבין שמדובר ברחוב דו-סטרי, הרי שהאפשרות היחידה שנותרה היא שהכניסה לרחוב היא רק מכיוון אחד, דהיינו "רחוב ללא מוצא". משבחר המערער להתעלם, במודע, מאפשרות זו, ולבצע פניית פרסה, נטל המערער את הסיכון שבהחניית הרכב הוא עובר עבירה.

13. בפרשת בד, הותיר בית המשפט העליון על כנה הרשעת מערער, שנכנס עם רכבו לרחוב, שהוא "דרך ללא מוצא", ללא תמרור המורה על כך. בכניסה לרחוב, משני צדיו, הוצבו תמרורים האוסרים חנית כלי רכב מסוג רכבו. בשלב מסוים ביצע המערער פניית פרסה, והחנה את רכבו. המערער הורשע בשתי ערכאות, בעבירה של החניית רכב במקום אסור, בפני בית המשפט העליון טען המערער כי לא עבר עבירה, כי בכיוון נסיעתו, לאחר פניית הפרסה, לא מוצב תמרור איסור חניה. בית המשפט העליון נימק, בין היתר, את דחיית טענת המערער בכך ש:**"אכן מטרתו וכוונתו של תמרור היא להיות מוצג במקום ובצורה שייראה לעין בקלות, וידע הנוסע... כיצד לנהוג ולהתנהג. אין התמרור נועד להיות מלכודת אלא מזהיר ומכוון, ואולם כל עוד הוא מוצב בהתאם למותר על פי התקנות בצורה שחייבים לראותו ואינו משאיר ספק בדבק משמעותו, אין להתעלם ממנו ולומר, כפי שאומר המערער: אמנם ראיתי התמרור עת נכנסתי אל תוך הרחוב דרך הכניסה היחידה ואף הוזהרתי על קיומו; אולם משהסתובבתי עם רכבי ראיתי רק אחוריו של התמרור**

ועל כן אינו מחייב אותי."

הצבת תמרוך "דרך ללא מוצא"

14. אין בטענת המערער כי אילו היה במקום תמרוך לפיו מדובר ברחוב "ללא מוצא", כדי לשנות את המצב החוקי ברחוב, או כדי למנוע הטעיה. זאת, מהטעם הפשוט שגם אילו היה מוצב תמרוך כזה, עדיין בכיוון נסיעתו של מי שמבצע פניית פרסה באמצע הרחוב, כפי שעשה המערער, לא היה מוצב תמרוך איסור חניה, וכל שהוא היה רואה הוא את גב התמרוך, שלשיטת המערער אינו מחייבו. לפיכך, אף לשיטת המערער, לא היה בהצבת תמרוך "דרך ללא מוצא" כדי לפתור את הקושי, כביכול, שהעלה.

15. זאת ועוד. אילו נכונה הייתה פרשנות המערער הרי שתמרוך חניה מועדפת, המוצב בצד שמאל של הכביש, למעשה חסר משמעות, למעט סיטואציה עובדתית אחת של נהג, שיבחר להתחכם, ויחנה, בצדו השמאלי של הרחוב, כשחזית הרכב בכיוון הכניסה לרחוב. רק במקרה זה, לשיטת המערער, תהא בכך עבירה של חניה אסורה, כי בצד זה של הכביש, בכיוון נסיעת הרכב, מוצב תמרוך איסור חניה (במקרה כזה, ככל הנראה, תתגבש עבירה אחרת, של חניה בניגוד לכיוון התנועה, בניגוד לתקנה 72א(1) לתקנות התעבורה). ברור מאליהן שכוונת רשות התמרוך, בהצבת תמרוך זה, לא הייתה לאסור התנהגות האסורה ממילא באמצעות נורמה אחרת.

16. יישום הפרשנות שמציע המערער מוביל, למעשה, לתוצאה לפיה על הרשות להציב תמרוך חניה מועדפת, לכל אורך הצד השמאלי של הרחוב, על מנת שבכל נקודה ברחוב שבה יחליט נהג לבצע פניית פרסה, יהא מוצב בכיוון נסיעתו תמרוך חניה מועדפת.

מדובר בדרישה אבסורדית ובלתי מציאותית, שיש בה כדי להצביע על עוצמת חוסר הסבירות של הפרשנות המוצעת על ידי המערער.

טעות במצב דברים

17. בנסיבות העניין אין כל ממש אף בטענת המערער בתחולת הסייג של טעות במצב דברים העומדת לו לשיטתו.

הגנת טעות במצב דברים הקבועה בסעיף 34 לחוק העונשין, משמעה כי אחריותו הפלילית של אדם למעשה נבחנת ונקבעת על בסיס מצב הדברים שסבר לעצמו (י' קדמי, "על הדין בפלילים", כרך א' תשס"ה; מהדורה מעודכנת, 2004, עמ' 561), דהיינו, על הטעות להיות כנה באופן שהמערער האמין במצב דברים שאינו מתקיים בפועל. בעבירה דנן אין הכרח להוכיח כתנאי מהותי כי הטעות הייתה סבירה.

טענת המערער היא שטעותו כי מדובר ברחוב דו-סטרי, שיש לו כניסה נוספת, מזו שממנה נכנס, כנה וסבירה.

18. בחינת גרסת המערער עצמו מובילה למסקנה שאין מדובר בטעות כנה וסבירה. המערער הודה בחקירתו הנגדית כי ביום 28.1.2013 נערך לו דו"ח בגין חניה אסורה, בדיוק באותו מקום. המערער השיב כי לא נהג, ולא ביצע את העבירה באותו מועד (פרוטוקול הדיון בבית משפט קמא, מיום 28.4.2015, עמ' 5 שורות 16-17). מתשובת המערער עולה כי אף אם לא הוא זה שנהג ברכב, בשנת 2013, הרי שבמועד האירוע בענייננו, ידע כבר כי עמדת הרשות היא שהחניה במקום אסורה למי שאינו בעל תו חניה אזורי מתאים. די בעצם ידיעה זו כדי להשמיט את הבסיס מתחת לכנות טענת המערער.

מסקנות

19. בנסיבות המתוארות, סבורני שהמערער לא הצליח לעורר כל ספק בדבר קיומו של איזה מהיסודות הנדרשים לצורך הרשעתו בעבירה.

20. המשקל המצטבר של כל האמור לעיל, מוביל למסקנה כי תמרורי 433, המוצבים בכניסה לרחוב - לפיהם החניה ברחוב משני צדיו, ממקום הצבת התמרורים ואילך, מותרת לבעלי תו חניה אזורי בלבד - חלה על שני צדי הרחוב, וזאת עד הצומת הקרוב, או עד לתמרור מבטל. אין בתמרור - מגמתי או בתום לב - שמבצע נהג, לאחר כניסתו לרחוב, כדי לשנות את התוקף המשפטי המחייב של הוראה זו.

אין בהתנהגות המערער כדי לשנות את המצב החוקי ברחוב, ואת היקף תחולת התמרורים, המוצבים במקום, כמתחייב מהוראות הדין, כפי שפורטו לעיל.

סוף דבר

21. לאור כל האמור, הערעור נדחה.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים בדואר רשום.

רשות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום, מיום קבלת פסק הדין.

ניתן היום, ח' חשוון תשע"ו, 21 אוקטובר 2015, בהעדר
הצדדים.